

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา และผลของการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนักการเมืองไทย” นี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาก็คือ เพื่อต้องการทราบถึงแรงจูงใจของนักการเมืองระดับต่าง ๆ ที่ต้องการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งความคาดหวังต่อการดำรงสถานภาพทางการเมือง และบทบาททางการเมืองให้เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณะ ตลอดจนอิทธิพลของบุคคลชั้นนำทางการเมืองที่มีต่อบทบาท ต่อแรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนักการเมือง

โดยในการศึกษาผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานของการศึกษาไว้ว่า “นักการเมืองระดับต่าง ๆ ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีแรงจูงใจและความต้องการที่จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวเนื่องจากผลประโยชน์ทางอำนาจ ชื่อเสียง และเกียรติยศ ทั้งทางด้านสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเมื่อนักการเมืองได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วย่อมจะแสดงออกซึ่งบทบาททางการเมือง เพื่อสร้างรูปแบบอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวให้เป็นที่รู้จักแก่สาธารณะต่อไป ทั้งนี้บุคคลชั้นนำทางการเมืองจะมีส่วนต่อการเป็นแม่แบบทางการเมืองและบุคลิกภาพที่แสดงออกทางการเมืองดังกล่าว”

สำหรับวิธีดำเนินการศึกษาเพื่อจะให้ได้มาซึ่งคำตอบของวัตถุประสงค์ในการศึกษาและการพิสูจน์สมมุติฐาน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

ประชากรวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เลือกตั้งวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539 จำนวน 393 คน

กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เลือกตั้งวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539 โดยผู้วิจัยเลือกทั้งหมดจากจำนวนประชากรที่มีอยู่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ และแบบสอบถามเพื่อใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ ดังนี้

การศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร และวรรณกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องและขอบเขตที่ดำเนินการศึกษา ตลอดจนการสัมภาษณ์นักการเมืองที่เป็นบุคคลสำคัญ และมีบทบาทอย่างเด่นชัด จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาจัดกระทำข้อมูลในเชิงวิเคราะห์และอภิปราย

การศึกษาเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เพื่อที่จะทราบแรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยส่งแบบสอบถามไปยังพรรคการเมืองต่าง ๆ จำนวน 395 ฉบับ และได้แบบสอบถามที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 104 ฉบับ ซึ่งรายละเอียดของเครื่องมือหรือแบบสอบถามดังกล่าวมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่ พรรคการเมืองที่สังกัด เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ส.ส. และการประกอบธุรกิจส่วนตัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามด้านทัศนคติ หรือความรู้สึกเกี่ยวกับแรงจูงใจ ในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 อันดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open end) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความ คิดเห็นอย่างเสรีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เกณฑ์การให้คะแนนของเครื่องมือ

ในแบบสอบถามตอนที่ 2 มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ข้อความที่มีความหมายเชิงนิมิต ถ้ากลุ่มตัวอย่างเขียนเครื่องหมายถูกต้อง

ในช่อง

ใช่แน่แท้	ให้	5	คะแนน
ใช่	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่ใช่	ให้	2	คะแนน
ไม่ใช่แน่แท้	ให้	1	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายเชิงนิเสธ ถ้ากลุ่มตัวอย่างเขียนเครื่องหมายถูกต้อง

ในช่อง

ใช่แน่แท้	ให้	1	คะแนน
ใช่	ให้	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่ใช่	ให้	4	คะแนน
ไม่ใช่แน่แท้	ให้	5	คะแนน

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ความตรง (validity) ของเครื่องมือ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้น เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบ

2. ค่าอำนาจจำแนก (discrimination) โดยการนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไข แล้วไปทดลองใช้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้น

ทดสอบ ค่าที (t-test) เพื่อทดสอบนัยสำคัญของคำถามแต่ละข้อ ซึ่งข้อใดมีค่าที (t) เท่ากับหรือมากกว่า 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามีอำนาจจำแนกสูงพอที่จะนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งในการตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกจากการนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (try-out) พบว่าข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ มีค่าที่ต่ำกว่า 1.75 ผู้วิจัยจึงปรับข้อคำถามนั้นตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และดำเนินการทดสอบค่าทีของข้อคำถามนั้นอีกครั้งจนกระทั่งสามารถนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ สำหรับค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แสดงรายละเอียดในภาคผนวก

3. หาค่าความเชื่อมั่น โดยการนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วนั้นมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (&- coefficient) ซึ่งเกณฑ์ในการพิจารณาค่าความเชื่อมั่นที่ถือว่าจะนำมาใช้ได้อยู่ที่ระดับ 0.5 ขึ้นไป โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับที่นำมาใช้นี้มีค่า 0.847

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 19 คน และการทบทวนเอกสารข้อมูล บทสัมภาษณ์จากงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ด้านแรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และบุคลิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยดำเนินการวิเคราะห์แต่ละประเด็นทั้งในภาพรวมและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าว (นำเสนอในบทที่ 4)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามที่ได้ จำนวน 104 ชุด มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป (SPSS/PC⁺) วิเคราะห์ เพื่อหา
 นัยสำคัญของตัวแปรต้น (เพศ พรรคการเมืองที่สังกัด อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลา
 การดำรงตำแหน่ง ส.ส. และการประกอบธุรกิจส่วนตัว) กับตัวแปรตาม (แรงจูงใจในการ
 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) เมื่อตัวแปรต้นข้อใดมีระดับนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตาม
 ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์และอภิปรายถึงผลของการทดสอบทางสถิติที่ได้ด้วยวิธีเชิงคุณ
 ภาพต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
DF	แทน	Degree of Freedom
X^2	แทน	Chi-Square

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม
 แสดงในตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำแนกตามตัวแปร

ตัวแปร	N = 104	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	97	93.3
หญิง	7	6.7
รวม	104	100.0
พรรคการเมืองที่สังกัด		
ความหวังใหม่	16	15.4
ประชาธิปัตย์	27	26.0
ชาติไทย	16	15.4
กิจสังคม	29	27.9
อื่น ๆ	16	15.4
รวม	104	100
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	7	6.7
31-40 ปี	41	39.4
41-50 ปี	28	26.9
51-60 ปี	20	19.2
มากกว่า 61 ปีขึ้นไป	8	7.7
รวม	104	100.0

ตัวแปร	N = 104	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	19	18.3
ปริญญาตรี	67	64.4
สูงกว่าปริญญาตรี	18	17.3
รวม	104	100.0
จำนวนครั้งของการดำรงตำแหน่ง ส.ส.		
1-2 สมัย	39	37.5
3-5 สมัย	45	43.3
6-8 สมัย	18	17.3
9-11 สมัย	2	1.9
รวม	104	100.0
การประกอบธุรกิจส่วนตัว		
มีธุรกิจส่วนตัว	69	66.3
ไม่มีธุรกิจส่วนตัว	35	33.7
รวม	104	100.0

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 104 คน จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

ตัวแปรเพศ

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพศชาย 97 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3 และเพศหญิง 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7

ตัวแปรพรรคการเมืองที่สังกัด

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคกิจสังคม 29 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 รองลงมาสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ 27 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 พรรคความหวังใหม่ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 พรรคชาติไทย 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และอื่น ๆ¹ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 ตามลำดับ

ตัวแปรช่วงอายุ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 รองลงมาที่มีช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 ช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 อายุมากกว่า 61 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 และอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 ตามลำดับ

ตัวแปรระดับการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 รองลงมาที่มีระดับการศึกษาชั้นต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 ตามลำดับ

---

¹ หมายถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคต่าง ๆ แต่เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม ไม่ได้ให้รายละเอียดของพรรคที่สังกัด

ตัวแปรจำนวนครั้งของการดำรงตำแหน่ง ส.ส.

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่ง ส.ส. 3-5 สมัย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมาดำรงตำแหน่ง ส.ส. 1-2 สมัย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ดำรงตำแหน่ง ส.ส. 6-8 สมัย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 และดำรงตำแหน่ง ส.ส. 9-11 สมัย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 ตามลำดับ

ตัวแปรการประกอบธุรกิจส่วนตัว

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีธุรกิจส่วนตัว จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 และไม่มีธุรกิจส่วนตัว จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ตัวแปร	$\bar{X}$	SD	min.	max.	N
แรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	75.24	5.73	60.00	88.00	104

จากการศึกษาผลของคะแนนเฉลี่ยตามตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีแรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 75.24$, $SD = 5.73$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ซึ่งเป็นนักการเมืองระดับชาติเป็นตำแหน่งที่นักการเมืองให้ความสนใจและต่างก็มีแรงจูงใจในการเข้ามาสู่ตำแหน่งดังกล่าวค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นสามารถนำไปสู่ตำแหน่งอื่น ๆ ในคณะรัฐบาลนั่นเอง แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยอันเป็นสถานการณ์ภาพของพรรคการเมืองที่ตนสังกัด

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนักการเมือง กับตัวแปรเพศ พรรคการเมืองที่สังกัด อายุ ระดับการศึกษา จำนวนครั้งของการดำรงตำแหน่ง ส.ส. และการประกอบธุรกิจส่วนตัว

ตัวแปร	แรงจูงใจในการเป็น ส.ส.		
	df	χ^2	significance
เพศ	25	41.67*	.01*
พรรคการเมืองที่สังกัด	100	82.38	.89
อายุ	100	114.32	.15
ระดับการศึกษา	50	44.86	.67
จำนวนครั้งของการดำรงตำแหน่ง ส.ส.	75	76.17	.44
การประกอบธุรกิจส่วนตัว	25	37.85*	.04*

* P < .05

จากผลการศึกษาในตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนักการเมือง คือ เพศ ($X^2 = 41.47$ significance ที่ระดับ .01) และการประกอบธุรกิจส่วนตัว ($X^2 = 37.85$ significance ที่ระดับ .04) สำหรับตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ พรรคการเมืองที่สังกัด อายุ ระดับการศึกษา และจำนวนครั้งของการดำรงตำแหน่ง ส.ส. ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับความต้องการในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตัวแปรเพศกับแรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สำหรับตัวแปรเพศ พบว่า เพศชายมีแรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากบทบาทของเพศชายมีความมุ่งมั่น ความพยายามค่อนข้างสูง แรงจูงใจอันเป็นพฤติกรรมภายในจึงเป็นแรงขับที่กระตุ้นให้เพศชายมีแรงจูงใจสูงตามไปด้วย ประกอบกับบทบาททางเพศที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำมีผลต่อแรงจูงใจเช่นเดียวกัน ในด้านปัจจัยซึ่งเป็นมูลเหตุของแรงจูงใจ จากการศึกษาของบำเพ็ญ บินไทยสงค์² พบว่า แรงจูงใจที่ทำให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองคือ ความสำนึกในความสำคัญทางการเมือง ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามปลายเปิด เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่า การที่ตนเข้าสู่การเมืองเนื่องจากมีความสำนึกในความสำคัญทางการเมืองในการที่จะใช้การเมืองเป็นกลไก ในการพัฒนาท้องถิ่น และขจัดความไม่เป็นธรรมทางสังคม (N = 84)

---

² บำเพ็ญ บินไทยสงค์, “แรงจูงใจในการเป็นนักการเมือง : ศึกษากรณีนักการเมืองของจังหวัดเชียงราย” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528).

ตัวแปรเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจส่วนตัวกับแรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สำหรับตัวแปรเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจส่วนตัวของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งผู้ที่มีธุรกิจส่วนตัวมีแรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น จากผลของการศึกษามีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บำเพ็ญ บินไทยสงค์³ อีกเช่นกัน กล่าวคือ การแสวงหาชื่อเสียง เกียรติยศ และการรักษาผลประโยชน์ส่วนตัว เป็นปัจจัยซึ่งเป็นมูลเหตุของแรงจูงใจที่มีส่วนผลักดันให้บุคคลเข้าสู่บทบาททางการเมือง ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นตำแหน่งที่นำไปสู่ตำแหน่งในคณะรัฐมนตรีซึ่งสามารถดูแลผลประโยชน์ของประเทศ และโดยทั่วไปแล้วสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นบุคคลที่ได้รับความนิยมนับหน้าถือตา (N=89) และโดยตำแหน่งมีผลต่อการดำเนินธุรกิจ (N=58) การเป็นส.ส.ทำให้สถานภาพส่วนตัวดีขึ้น (N=57) นอกจากนี้ยังทำให้เป็นผู้มีอิทธิพล (N=56) ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้จากผลของการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 104 คน นั้น เป็นผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 69 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 66.3 และจากผลการศึกษาของปรีชา อุปโยคิน⁴ พบว่าในการเลือกตั้งแต่ละครั้งจะมีบรรดาพ่อค้าและนักธุรกิจเข้ามาสู่ระบบรัฐสภาโดยการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

การเลือกตั้งครั้งแรก (15 พฤศจิกายน 2476) ไม่มีการบันทึกอาชีพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การเลือกตั้งครั้งที่ 2 (7 พฤศจิกายน 2480) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 20.0 (จาก ส.ส. จำนวน 91 คน)

³ เรื่องเดียวกัน.

⁴ ปรีชา อุปโยคิน., พ่อค้าและนักธุรกิจกับระบบรัฐสภาไทย, (รายงานการวิจัย, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2541).

- การเลือกตั้งครั้งที่ 3 (12 พฤศจิกายน 2481) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 21.0 (จาก ส.ส. จำนวน 95 คน)
- การเลือกตั้งครั้งที่ 4 (6 มกราคม 2489) ไม่จำแนกอาชีพของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร
- การเลือกตั้งครั้งที่ 5 (5 สิงหาคม 2489) ไม่จำแนกอาชีพของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร
- การเลือกตั้งครั้งที่ 6 (29 มกราคม 2491) ประกอบด้วยกลุ่มข้าราชการ หนายความ พ่อค้าและนักธุรกิจเป็นสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร รวมร้อยละ 84 (จากส.ส.จำนวน 100 คน)
- การเลือกตั้งครั้งที่ 7 (5 มิถุนายน 2492) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 28.5 (จาก ส.ส. จำนวน 21 คน)
- การเลือกตั้งครั้งที่ 8 (26 กุมภาพันธ์ 2495) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 25.0 (จาก ส.ส. จำนวน 123 คน)
- การเลือกตั้งครั้งที่ 9 (26 กุมภาพันธ์ 2500) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 31.7 (จาก ส.ส. จำนวน 160 คน)
- การเลือกตั้งครั้งที่ 10 (15 ธันวาคม 2500) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 35.0
- การเลือกตั้งครั้งที่ 11 (30 มีนาคม 2501) ไม่จำแนกอาชีพของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร

- การเลือกตั้งครั้งที่ 12 (10 กุมภาพันธ์ 2512) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 50.2
- การเลือกตั้งครั้งที่ 13 (26 กุมภาพันธ์ 2518) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 44.9
- การเลือกตั้งครั้งที่ 14 (4 เมษายน 2519) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 29.03
- การเลือกตั้งครั้งที่ 15 (22 เมษายน 2522) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 37.5
- การเลือกตั้งครั้งที่ 16 (18 เมษายน 2526) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 37.9
- การเลือกตั้งครั้งที่ 17 (24 กรกฎาคม 2531) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 36.9
- การเลือกตั้งครั้งที่ 18 (22 มีนาคม 2539) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 36.9
- การเลือกตั้งครั้งที่ 19 (13 กันยายน 2539) ไม่จำแนกอาชีพของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร
- การเลือกตั้งครั้งที่ 20 (2 กรกฎาคม 2538) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 30.6
- การเลือกตั้งครั้งที่ 21 (17 พฤศจิกายน 2539) มีจำนวนพ่อค้าและนักธุรกิจ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 29.0

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยดำเนินการศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า ตัวแปรเกี่ยวกับเพศ และตัวแปรเกี่ยวกับการ

ประกอบธุรกิจส่วนตัวมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจของนักการเมืองในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จากการวิเคราะห์ตัวแปรการประกอบธุรกิจส่วนตัวของนักการเมืองที่เข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ระหว่างนักการเมืองที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวกับนักการเมืองที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจส่วนตัว ด้วยการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่าที (t-test) ยืนยันได้ว่านักการเมืองที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวมีแรงจูงใจในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแตกต่างกับนักการเมืองที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจส่วนตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจส่วนตัวของนักการเมือง

การประกอบธุรกิจส่วนตัว	N	$\bar{X}$	SD	t
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	69	76.1884	5.6132	0.33
ไม่ได้ประกอบธุรกิจส่วนตัว	35	73.3714	5.5735	

ดังนั้นการศึกษาโดยสรุปจึงพบว่า การเข้าสู่เวทีการเมืองของนักการเมืองดังกล่าวปัจจัยซึ่งเป็นตัวกำหนดหรือแรงจูงใจอันสำคัญ ประการแรก ได้แก่ ความสำนึกในความสำคัญทางการเมืองในการที่จะใช้การเมืองเป็นกลไกในการพัฒนาท้องถิ่น และขจัดความไม่เป็นธรรมทางสังคม ประการต่อมาก็คือ การแสวงหาชื่อเสียง เกียรติยศ และรักษาผลประโยชน์ของตนเอง โดยมีพื้นฐานที่เชื่อว่าการเมืองจะนำมาซึ่งสิ่งเหล่านั้น